Česká revoluce?

Vůdci českého a chorvatského lidu padli?

Rozpěněnná krev bije hořečným tempem do skrání a buší do stěn srdce. Česká krev prolévá se na přechodu do širých ruských stepí, česká krev mísí se s krví srbskou a vtéká do Sávy a Dunaje.

Česká krev kropí pražské ulice. Jako hromové rány zalehly k nám zprávy z Ruska, že Praha, slovanská Praha revoltuje — bouří se proti válce.

Zděděná a o staletí zdeptaná a utajovaná síla odporu lidu českého proti násilí a válečnému vraždění vyrazila a rozlila se Prahou a snad i po Čechách, aby v dějinném momentu dokázala, že žije a dovede vyvinouti živelný odpor proti bestialitě ukrutnosti, proti panství, militarismu a surové despocii.

Ne nadarmo básník zván býval prorokem. Ne nadarmo i něžný lyrik Sova v odpověď germánské zpupnosti volal své věštecké: "Ještě jsou orli v srdci Evropy!"

Jsem skeptik, — ale tolik cítím že český lid nemohl snésti a nesnesl klidně a otrocky poslední útok rakouské vojácké despocie a věřím, že se odhodlal k zoufalému odporu — a řekněme hned — revoluci.

Přes všechno umělé ututlávání oficielními representanty svými, český lid v sobě živil sílu, která vyvřela v době, kdy vládou uznaným zástupcům jeho odňato bylo právo, aby jménem národu varovali před šílenou odvahou vojácké strany roznícené bezmocnou mstivostí.

Jaká tragika osudu doléhá na rodné Čechy v onom ozbrojeném táboře Evropy, kdy syni a otcové čeští hnáni jsou na válečné jatky a kdy stojí před krvavou a vražednou alternativou, dát se sklátit puškami těch kdo s nimi jsou otroky poddanými žezlu habsburské dynastie, či těch, kteří na obranu výsostných práv svého národního státu musili se chopit zbraně!

Čechy jsou srdcem Evropy. A i když hrůzné zprávy z Ruska do světa vyslané mohou vyvolati mnoho skepsů, přece vetřely se zprávami těmi v srdci každého Čecha sladkobolné pocity — "Jsou ještě orli v srdci Evropy"!

A srdce Evropy, o tom již nebude pochyb se zachvělo a promluvilo. — Krev prolitá násilnou soldateskou volá o pomstu, volá však také k srdcím bratrským o pomoc, o účinnou pomoc!

Kdo by váhal v dějinné chvíli přispěti svou pomocnou rukou?

Po zprávě o opětovaném povstání v Praze, dochází zpráva, že padli političtí vůdci českého lidu Dr. Kramář, Dr. Masaryk a Klofáč. Již ta okolnost, že může zpráva taková vůbec vzniknouti, je pro poměry v Čechách nejvýš příznačná. Kdo pobyl v Čechách ještě v době nedávné, kdo zná sentiment Prahy, kdo pronikl opravdu duší českého lidu v přátelském styku s ním, je ochoten dáti víru těmto zprávám.

Je pravděpodobno, že tři tito vůdcové lidu nevedli lid ku vzpouře. Dr. Kramář, vůdce českých slovanofilů, kteří viděli záchranu Čech ve spravedlivém Rakousku, střízlivý Masaryk, jehož mužná a sebevědomá politika míru a klidného vývoje, a Klofáč, který zredukoval svou politiku na hospodářské sblížení Slovanů, jistě nebyli vůdci, kteří by byli v pohnuté době hnali lid v dobrodružnou odvahu k odporu se zbraní v ruce.

Jestli padli, pak jistě ve službách myšlenky uklidniti lid a tedy ve službách myšlenky státního pořádku.

A byla by to nejkrutější ironie osudu, která kdy stihla vůdce českého lidu a lid český sám.

Rozum vzpírá se uvěřiti, ale hlas srdce, hlas citu převládá. A se zprávou o smrti českých vůdců politických dochází neméně vznecující zpráva, že byli odvlečeni vojáky vůdci rakouských Chorvatů: Dr. Smotlacha, dnes bez odporu největší politik Chorvatů rakouských a mírný Tresič-Pavičič, i jiní obžalovaní z revolučních piklů — Gavrinovičem, útočníkem sarajevským. Masaryk zachránil před nemnoha lety 53 Chorvatů před smrtí na šibenici a dnes sám klesá a s ním té kruté ironie osudu mají klesnouti i Chorvaté, kteří celou svou politiku zakládali na daných poměrech a která dynastii ani zdaleka nepřátelskou nebyla.

Je-li faktem, že rakouská soldateska ve své šílené bezmocnosti zbavila života české a chorvatské lidové vůdce, kteří vedli lid na cesty nenásilného, ale přirozeného vývoje, pak její konec jest blízkým a bestiálita nezůstane bez pomsty.

Lid zbavený právě rozumného vedení politiků známých svou trpělivostí, ukázněnou cílevědomou prací pro kulturní a hospodářské posílení, lidzbavený vedení těchto svých vůdců nemůže než pustiti uzdu svému vášnivému odporu a od obrany přejíti k útoku.

Jestliže kdy vražda vyvolala pomstu, pak pomsta v této době na se nedá dlouho čekati. Jestliže padli umírnění vůdcové lidu a to jistě tehdy, kdy na se přijali úlohu smířlivých prostředníků, pak jejich krev neprolita nadarmo.

I když padli vůdci, lid sám nalezne dosti síly, aby v něm ožila ta část české historie,která zůstala povždy živým mementem národu! Měli jsme BílouHoru a mnohokrát nás pohřbívali. A jestliže národ český hyne a jest vražděn, pak ožije a ožít musíme my! K české Americe, českým exulantům volá rodná zem. Jsou orli v srdci Evropy! Nechť jsou i zde za mořem!

J. Tvrzický-Kramer.

Stáří ptáků.

Otázka, kteří ptáci žijí nejdéle, nebyla dosud náležitě rozluštěna. Ale zdá se, že nejdelší život z ptáků mají havrani a praví se, že dosahují věku až 200 let. Orlové a supi také těší se dlouhému životu. Je znám případ, že lapený orel žil devadesát let. Byla to vlastně orlice. Tato po padesáti letech počala snášeti vejce a za posledních čtyřicet let svého života vyvedla mnoho mláďat. Papoušek také žije dlouho. Počítá se, že papoušek žije 100 a více let. Také labuť žije prý celé století. Největší ptáci netěší se příliš dlouhému životu. Vrabec vydrží až čtyřicet let, slepice deset let, holubi dvacet let, kanárci pětadvacet let a slavíci osmnáct let.

Historická péra.

Mnohé historické dokumenty podepsány byly péry, která později považována byla za velmi památná a byla ceněna jako poklady. K těmto přináleží i dvě péra, kterých užil k podpisu nového tarifního zákona president Woodrow Wilson. Jedním tímto pérem napsal president slovo "Woodrow" a odevzdal je kongresníku Underwoodovi, a druhým napsal "Wilson" a dal je na památku senátoru Simmonsovi. Vzácné péro vlastní Isaac Reed v New Yorku. Držadlo péra zhotoveno bylo z krabice, v které George Washington, když byl mladým mužem, choval čočky svých zeměměřičských přístrojů. Tohoto péra užívali Lincoln i Grant. Reedovi byla zo toto péro jednou nabízeno $1,600, ale týž odepřel je prodati. Velké obnosy peněžní často platí se za péra, kterými psali vynikající spisovatelé. Za násadku, kterou užíval Sir Walter Scott, zaplaceno bylo v jedné době $100, ale nyní má cenu mnohem větší. Za péro, kterého užíval Charles Dickens, zaplaceno bylo před nedávnem v Londýně $200.

V moci člověka jest zahájiti spor, ale není v jeho moci jej udusit, neboť vzplane jako oheň, jejž voda nemůže již uhasiti. Talmud.

Pomsta Pytláků,

"Věrní až do skonání",

Zklamaná závisť!

Tři povídky v jedné knížce od Karla Červenky. — Pošleme všechny tři povídky do kterékoliv části Spojených Států vyplaceně

za 35ct.

ODVÁRKA BROS., Clarkson. Nebr.

Po Polsku dojde na Čechy.

New York.— Zdejší "Sun", pojednávaje o slibu ruského cara, že poskytne Polsku samosprávu, jest líže toto osvědčí se býti slovanským v nynějším boji evropském, pokládá se tento tah za výborný, hodný pozornosti celého světa. Uskutečněním staletého snu Poláků, pro který bojovali a padali již za Napoleona, zaváže si Rusko Poláky vděčností nehynoucí a obětavou, což vidno jest již z houfného hlášení se jich k ruským barvám. Vážný slib carův nevztahuje se pouze mimo Poláků v Rusku též na Poláky v Německu a Poláky v Rakousku, kteří pak by tvořili dva cetimilionový stát. — 12.000.000 v ruském Polsku,5,000,000 v rakouském a 3 milliony v německém— ale dle mínění "Sunu" i na ostatní Slovany, kteří zejména v Rakousku tvoří velkou číslici. V uvedeném pojednání píše o tom.

"A jestliže Polska má býti v případě vítězství Ruska a jeho spojenců znovu obnovena, proč ne Čechy se svými miliony Slovanů, neméně než osm millionů, k nimž počítají se Slováci na pláních uherských, západně od Karpatů, neměly by dostati opět samosprávu? Po celou dobu, jež uplynula od "defenestrace Prahy", od bitvy na BíléHoře, která vypudila Zimního krále do vyhnanství, Čechy podrobeny byly Němcům a milliony Čechů zoufale zápasili za udržení plemenné neodvislosti. Dnes Evropa bojuje, poněvadž car rozhodl se rozšířiti svou ochranu na malého slovanského bratra na Dunaji. Dnes Srbové z Bosny a Hercegoviny, Chorváté z Dalmasie a Chorvátska, Slovinci z Krajiny, Korutan a Přímoří, všichni Jihoslované od Alp k Balkánu, zahrnuti jsou ve velkou panslavistickou renaisanci, která následuje vítězství Slovanů v Bulharsku a Srbsku na Balkáně."

A článek dodává na konec:

"Co Napoleon slíbil a nemohl sám splniti, to podniká nyní Mikuláš. Jeho slib bude míti svůj účinek na Poláky v Poznaňsku, kteří nosí pruskou uniformu. Ono slyšeno bude také od Čechů, Srbů, Slováků a Chorvátů, kteří nuceni jsou nositi rakouskou uniformu. Dokonce i Rumuni, kteří jsou římského a neslovanského původu, budou moci doufati, až Slované dosáhnou po čem touží, že i oni vstoupí do Bukoviny a Transylvanie a osvobodí několik milonů Rumunů, kteří jsou nevolníky rakouské nebo uherské tyranie ..... Jestiže Polska bude oživena, třeba jenom uprostřed jazykových hranic svých, Evropě dán bude stát nový skorem s 25,000.000 obyvateli.Stát ten by vzal Německu nejméně tři provincie a Rakousko zmizelo by z mapy Evropy a na jeho místě objevily by se nejméně tři slovanské státy: Polsko, Čechy a Srbsko Chorvatsko. Slovanskému světu přibylo by nejméně 30,000.000 Slovanů, vázaných svazky plemene, náboženství a společnou nenávistí k Němcům."

Malé farmy.

Profesor wisconsinské university E. A. Ross našel všelijaké chyby na přistěhovalcích. Tomu se ovšem nelze diviti. Přistěhovalci nejsou andělé — andělé jsou pouze američtí kapilisté, kteří přistěhovalce zaměstnávají. Přistěhovalci jsou pouze lidé, a lidé jsou chybující.

Pan profesor však jest na bezpečné půdě jenom dotud, dokud se drží věcí, kterým rozumí. — Jakmile zavadí o jiné věci, je zle. Tak na příklad nelíbí se mu přistěhovalí farmeři italští proto, že dávají přednost malým farmám. Pan Ross míní, že prý se jim nedostává intelligence (?), aby dovedli farmařit na velikých lánech jako domorodí Američané.

To jest ovšem novinka. Dávajíli Italové přednost menším farmám, není to nikterak důkazem, že by se jim nedostávalo intelligence — právě naopak. Americký vlastenec ovšem chce míti všechno veliké a tedy i farmy, ale ty veliké farmy nebývají vždy vzdělávány a spravovány velice intelligentně. Americký systém "extensivního" (rozsáhlého) farmaření vyčerpává zemi, přináší žalostně malou průměrnou úrodu, která někdy nestačí ani zaplatit morkyč, kdežto italský systém malých farem znamená daleko větší výtěžek poměrný.

V Italii a vůbec v jižní a střední Evropě provozuje se farmaření "intensivní" (úsilovné). Země se pracuje tak, že místo vysílení bývá rok od roku úrodnější a vydává úrodu tak velikou, že by to bylo neuvěřitelno, kdyby člověk nemohl vlastními očima o ní se přesvědčiti. Toto farmaření arci má tu nevýhodu, že nelze při něm používati strojů v rozsáhlejší míře, ale za to tím víc odměňuje práci ruční.

Tajemství intensivního farmaření spočívá v tom, že se z půdy hledí vytěžiti co nejvíce; hledí se, aby vydala více než jednu úrodu v tomtéž čase. K tomu jest ovšem třeba dostatku vody a hnojiva, ale ty samy by nestačily. — Dvoje i troje plodiny bývají pěstovány najednou. Sotva jedna se sklidí, druhá již dozrává, a jak mile ostatky jedné plodiny se odklidí, nová už se sází, nebo seje. Tím způsobem dá se i z malé farmy hodně vytěžiti. Ve Spojených Státech ovšem neměli dosud Italové dostatečné příležitosti, aby zde tento způsob intensivního hospodářství přivedli k dokonalosti. Ale v jejich vlasti se tak hospodaří už po staletí, a italský farmer by byl boháč, kdyby se o výtěžek své práce nemusil děliti jediná s velkostatkářem, jednak také se státem, který vybírá příliš vysoké daně — Italie má totiž veliký národní dluh a ještě stále zbrojí.

V srpnovém čísle sborníka "Atlantic" uveřejněna jest rozprava, ve které se popisuje intensivní farmaření v údolí řeky Eufratu, kde podle bible býval ráj. Hlavní plodiny tamní jsou datle, fíky, olivy, ořechy. Ty ovšem rostou na stromech. Stromy jsou sázeny tak, aby menší stály pod většími, a mezi stromy pak farmer pěstuje obilí a zeleniny. Při práci poměrně co nejmenší těží se tu z půdy co nejvíce.

Amerika má veliké farmy, které ovšem také mají svoje výhody. ale pravda jest, že se v této zemi půda dostatečně nevyužitkuje ani pro pěstování obilí, ani pro pěstování ovoce a ořechů.

Kolikráte byl Bělehrad obsazen vojskem císařským.

Srbský Bělehrad dostal se poprve do rukou vojska císařského za války svaté ligy proti Turkům koncem století sedmnáctého. Byl dobyt roku 1688. Tehda vítězná vojska císařská zaujala roku 1689 i Niš a Vídin. Císařský generál hrabě Piccolomini obsadil Prištinu, Prizren a Peč. Skoplje byla vojskem jeho spálena. Štěstí braní císařských netrvalo však dlouho. Rok na to 1690. císařští již ustupují a Srbové, kteří stáli po jejich boku, stěhují se do Uher. Pak byl Bělehrad opět pod panstvím tureckým po dvacet sedm let. Za Karla VI. započata nová válka s Turky a slavný vojevůdce Eugen Savojský vítězně vtáhl dne 16. srpna roku 1717. do Bělehradu. Válka vedena s úspěchem, tak že v míru Požarevackém bylo nuceno Turecko odstoupiti severní Srbsko až za jižní břeh srbské Moravy. Zřízeno království srbské, jemuž dán v čelo vojenský guvernér. Bělehrad mimo pevnost sestával z německého a srbského předměstí. V prvém založil řád jesuitský gymnasium. Za vlády rakouské učiněny počátky s dolováním, sklářstvím a hedvábnictvím v Srbsku. Země byla však válkami velice zpustlá. Tak v tehdejším království srbském r. 1721. mimo Bělehrad napočteno 6020 statků s 30,000 obyvateli. Shledáno 415 osad osídlených a 342 bezlidných Roku 1722. docílen nejvyšší výnos daní 105000 zlatých. Roku 1739, království srbské ztraceno a rok na to pobořivši hradby císařské vojsko vydalo Bělehrad Turkům. Půlměsíc vládl nad ním do roku 1789, kdy generál Laudon za Josefa II. opětně jej dobyl. Ze Srbska byla obsazena větší část než roku 1717. Ale mírem Svištěnským r. 1791. vráceno vše i Bělehrad Turecku. V století 19. upustilo Rakousko od svých výbojů Turecku. Ano, zamítlo přímo návrh Napoleona I. na rozdělení Balkánu. Za to obrátilo sem zraky Rusko a stalo se zde naším nebezpečným sokem. Teprve r. 1878. podařilo se Rakousku získati pod správu svoji Bosnu a Hercegovinu, které stály již tolik a tak velkých obětí.

Američanům nechce se z Berlína.

Mnoho Američanů jeví jenom velmi málo chuti opustiti hlavní město Německa, kde dobře se jim daří a kde cítí se býti zcela bezpečni. Tak aspoň prohlašuje právě z Berlína sem přibyvší novinářský zpravodaj.

"Vše cizozemské bylo z Berlína ostraněno," prohlašuje tento žurnalista dále. "Jistý, na Friedrichstrasse nalézající se obchod francouzský byl rozzuřeným davem lidu téměř zničen. — Všechny francouzské vývěsní štíty byly strhány. Vnitřek restaurace na Kurfuerstendamm byl rozbit, když orchestr opovážil se tam zahráti ruskou hymnu. Není vůbec dovoleno francouzsky mluvit, ano i z jídelních lístků odstraněny francouzské nápisy jídel.

"V jednom restaurantu žádal jsem sklepníka, aby mi přinesl jistou anglickou omáčku, dostal jsem však za odpověď že nic anglického více neservírují."

Většina v Německu se nalézajících Američanů si však dosud vážnost situace neuvědomila a ve své dětské navnosti pokládá válku za "drahocenný" žert, kterému neradno se vyhnouti. Nemohou nijak pochopiti, že by válka v Německu byla něco jiného nežli válka v Mexiku.

V Manheimu bylo několik Američanů zatčeno, když fotografovali si železniční stanici a americkému velvyslanci dalo mnoho práce nežli vymohl jejich propuštění. Tisíce obléhá jich denně velvyslanectví, žádajíce brzo té, brzo oné rady, a vždycky dostává se jim stejné odpovědii "Opusťte hlavní město, jak nejrychleji jest vám jen možno!"

Ale tato dobře míněná rada ve většině případů zůstává bez povšimnutí. 'Proč opouštěti Berlín?' zní pravidelná odpověď, "když daří se nám tu tak dobře?" Když velvyslanec namítá, že potravin jest na mále a že již v příštím týdnu mohli by tam vtrhnout Rusové, odpovídá se mu. "A mohli by opravdu přijíti?— Ach, to tu teprve zůstaneme, abychom tu švandu viděli."

Co devedou psáti americké noviny.

Americký tisk anglický potrpí si na "stories". Věcná nějaká stať anglickým novinám zaslaná octne se obyčejně v koši, ale jak mile se z toho dá udělati trochu sensační "story", to je v tom něco pro pověrčivé lidi, rozšlape se to třeba a několik sloupců. K vůli této charakteristice zaznamenáváme následující zprávu amerického tisku, ale žádáme ihned naše čtenáře, aby tomu nevěřili. Zpráva jistě vznikla u stolku fantasticky naladěného amerického žurnalisty a nikoli na Rusi. Zpráv zní: "Vnučka slavného zvěčnělého spisovatele a filosofa Lva Tolstého, hraběnka Nasťa Tolstá, zaslala americkému tisku předpověď Tolstého v minulých právě dnech, aby byla rozšířena mezi americkým čtenářstvem. (Pozn. Již v tom je důkaz nepravdivosti. Proč by se starala tato dáma právě o americké čtenáře?) Lev Tolstoj prý před pověděl evropskou válku již r. 1910. Případ udál se tak: Car obdržel od anglického krále a německého císaře žádost, aby Tolstoj zaslal nějaké poselství, které dosud uveřejněno nebylo a také nemělo být samostatně vydáno. Carovna požvala hraběnku Nasťu Tolstou k sobě z tím účelem, aby užila jejího příbuzenstva jako vlivu na Lva Tolstého. Tého bylo řečeno, aby promluvila s Tolstým, aby zaslal poselství v mírném tonu, v přátelské formě carovi a ten že je dá odeslat potom králi anglickému a německému císaři. Hraběnka Tolstá navštívila Tolstého a pověděla mu o přání carovu. Tolstoj se vyslovil, že rád by něco napsal, ale v té chvíli, kdy je ve vytržení nemůže psát, poněvadž má ruce jakoby ochromeny. Hraběnka nabídla se, že sama bude psát a Tolstoj potom usedl a přemýšlel. Myslil nějakých deset minut a potom začal mluvit. Pravil, že vidí nahou ženu, která by se mohla jmenovat něčím vyšším než Venuší.Nadvenuší, což znamená obchodování a pro spěchářství, a všickni národové se za ní ženou. Žena tato držela v rukou tři pochodně, z nichž jedna znamená válku, která je vnášena od města k městu a všude je slyšen rachot pušek a hřmění děl. V druhé ruce držela prý znamení pokrytectví a náboženského fanatismu. Znamení tato mnozí dostanou do své kolébky a donesou je do hrobu. V třetí ruce drženo bylo znamení zákona, nebezpečného to základu všech chybných tradicí, které nejprve působí zhoubně v rodině, potom ve společnosti, v národě a dál po celém světě. První pochodeň, která způsobí požár, přijde k platnosti v roce 1912, někde v jihovýchodních částích Evropy a v roce 1913 dojde ke smutnému zakončení. V tomto roce potom bude následovat strašlivé krveprolití, celá Evropa bude krvácet. V roce 1915 vystoupí pak nový Napoleon jenž vystoupí do tohoto krvavého dramatu a třebas bez vědomostí vojenských, literát nebo žurnalista podrží ve své ruce skoro celou Evropu až do roku 1925. Pád jeho bude znamenat novou éru ve světě. V té době potom nebude císařství a nebude království.. Evropa bude přeměněna ve federativní složení národů, jako jsou dnes Spojené Státy a zůstanou jen Anglosasové, Ltainci, Slované a Mongolové. Hraběnka dala potom podepsat dokument tento Tolstému, když se byl vyslovil, že je všecko správno a odevzdala jej carovi. Car ponechal si originál a zaslal překlady králi anglickému a německému císaři. Car neměl rád Tolstého a proto žádal, aby žádný posudek o tomto proroctví nebyl vyslovován ani císařem německým, ani králem anglickým. Německý císař se vyslovil, že je to jedno z nejzajímavějších politických proroctví." A my zase se vyslovujeme, že to celé je náramný žvast, a zmiňujeme-i se o tom, činíme tak proto, že líčení toto probíhá česko-americkými listy bez dodatku, že je to nejhrubší výmysl divoké antasie některého amerického žurnalisty.

Průjem,

křeče v žaludku, letní nesnáze a střevní nepořádky, cholera morbus, běhavka u dospělých jako u dítek jsou rychle napraveny, kde bylo zavčas použito Severova léku proti průjmu (Severa's Diarrhoea Remedy). Čtěte, co napsal Geo. Prokop, 251 — French St., New Brunswick, N. J.: "Severův lék proti průjmu účinkoval znamenitě. Moje dítko bylo velmi nemocno průjmem, avšak hned jak jsem dostal si Váš lék, dal jsem ho dle návod a v pěti dnech bylo dítko opět zdrávo, jako kdy jindy před tím."— Cena Severova léku proti průjmu jest 25c. všude v lékárnách. Žádejte ho vždy dle jména a neberte nápodobenin. Kdyby ho lékárník váš neměl, objednejte přímo od W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.— (Aug)

Co stojí válka Francii?

Paříž.— Socialistický list L'Humanité sděluje, že válka stojí Francii $20,000.000 denně a že národ ztrácí denně stejně velký obnos tím, že se nepracuje a neobchoduje. Jinak se Francouzi nemají tak zle. V Paříži je dosti potravin a také pro vojsko je dosud nadbytek všeho. Zvláště velké jsou zásoby mléka, cukru, rýže a kávy.—

Lidé nesouhlasí s pravdou většinou proto, že se cítí uraženi formou, v níž se jim pravda podává.

Tolstoj.